

Vänsterpress om Ukraina-kriget

17 mars 2022

Kriget är nu inne på sin fjärde vecka, och inget slut kan ännu skönjas. Fronten/erna står i det stora helt stilla, men flygbombningar och missilattacker tilltar. Antalet flyktingar som tagit sig utomlands överstiger nu 3 miljoner. Vissa städer har drabbats mycket hårt, i synnerhet kuststaden Mariupol. Där råder nu brist på det mesta och det hela håller på att bli en enorm mänsklig katastrof.

Marxistarkivet har alltsedan krigsutbrottet publicerat ett stort antal artiklar om Ukraina-kriget från svensk och internationell vänsterpress. För en fullständig lista, se [Senaste nytt](#).

MF 17/3 2022

Innehåll

Flamman	1
<i>Ukrainska vänstern: "Det går inte att vara pacifist när en stridsvagn kör över en"</i>	1
<i>Behövs marxismen för att förstå Putins krig?</i>	5
Internationalen	7
<i>Omprövningarnas tid</i>	7
<i>Sveriges militära upprustning specificeras</i>	8
<i>Ryssland nationaliserar McDonalds och IKEA?</i>	9
Offensiv	10
<i>Stoppa kriget mot Ukraina</i>	10
<i>USA och Nato är inga vänner av Ukrainas folk</i>	12
<i>Hungerkatastrofer hotar i krigets spår</i>	13
Proletären	14
<i>Ryska socialister för fred</i>	14
Revolution	17
<i>Hur imperialismen i väst banade vägen för kriget i Ukraina</i>	17

Flamman

Ukrainska vänstern: "Det går inte att vara pacifist när en stridsvagn kör över en"

Peter Hang

Flamman, 16/3 2022

Vänsterpartiets initiala nej i frågan om vapenstöd till Ukraina möts med oförståelse av ukrainska aktivister. Flamman talade med två medlemmar av den ukrainska vänstern. De förstår den svenska neutralitetsprincipen men menar att undantag måste göras i nödlägen.

Den svenska vänsterdebatten om vapenstöd till Ukraina illustrerar vad internationell solidaritet och kamp för fred innebär i praktiken.

– Det var väldigt svårt att förklara varför de inte förtjänar stöd i form av vapen när de satt i skyddsbunkrar, säger vänsteraktivisten och Donetskfödde Oleksander Kyselov.

Som svar på Rysslands invasion i februari enades alla riksdagens partier, utom Vänsterpartiet, om att skicka 5 000 pansarskott till Ukraina, något man kallar "defensiva vapen". En dag senare ändrade Vänsterpartiet dock sig och gav besked om att man nu ställer sig bakom beslutet om vapenstöd. Detta trots skrivningar i partiets partiprogram om att vapen inte ska exporteras till krigförande länder.

Oleksander Kyselov är masterstudent på Malmö Universitet och från Donetsk. Innan han flyttade till Malmö var han aktiv i den nya socialistiska organisationen Sotsialniy Rukh, "Sociala Rörelsen", en blandning av socialister, sociala rörelser och fackliga aktivister. Enligt honom togs den svenska vänsterns första besked om nej till pansarskott emot med stor besvikelse av kamrater i Ukraina.

– Innan man kan nå någon form av fred behöver den andra sidan lyssna. Och vi behöver överleva tills fredsförhandlingarna börjar. Därför behöver vi vapen att försvara oss med och vi har rätt att försvara oss mot den ryska invasionen, förklarar han.

Att vara vänster i Ukraina var redan svårt från början och enligt Oleksander Kyselov tror folk ofta att den som kampanjar för social rättvisa är allierad med Kreml. Lika fel blir det enligt honom när de som deltar i stöddemonstrationer för Ukraina misstänks stödja amerikansk imperialism, och han poängterar att han tidigare även arrangerat manifestationer mot Nato.

– Jag förstår inte hur man kan vara vänster och inte erkänna all sorts imperialism. Även rysk eller kinesisk. För vissa delar av vänstern verkar det inte spela någon roll om Putin är en blodig högerdiktator så länge han säger "Fuck America". Demonstrationer mot honom blir ofta automatiskt avfärdade som CIA-styrda, säger han.

I den ryska regeringens berättelse om de separatiststyrda regionerna Luhansk och Donetsk framhålls ofta att regeringen i Kiev diskriminerar den rysktalande befolkningen. Oleksander Kyselov har ryska som modersmål och menar det är en överdrift att rysktalande i östra Ukraina ska ha diskriminerats särskilt hårt. Enligt honom är det dock många som inte kan prata ukrainska i Donetsk:

– Man hör ukrainska på TV och det används av myndigheter. Det finns högerpolitiker som försöker göra det till en kulturkamp men i verkligheten är det ett litet problem. Jag kände mig aldrig diskriminerad, även efter allt som hänt.

Anastasiya Kotova är uppväxt gruvstaden Rovenki i Luhansk och är i dag doktorand i juridik vid Lunds Universitet. Hennes personliga åsikt är att uppdelningen mellan "rysk

minoritetsbefolkning” och ”riktiga” ukrainare i stort sett är skapad av högerpolitiker på båda sidor.

– Jag hade mer kurslitteratur på ryska än på ukrainska. Området Luhansk har varit starkt påverkat av Sovjetunionens russifieringsprojekt. Efter Sovjets fall rådde stor förvirring kring identitet och nationalitet och många hade en rysk och en ukrainsk förälder. Det politiska etablissemang har ofta använt det för att göra språket till en grund för polarisering. Så klart finns det folk som stödjer separatism i Luhansk men ofta handlar det om politisk ekonomi och är inte en etnisk fråga om en rysk minoritetsbefolkning, säger Anastasiya Kotova.

Enligt henne är grunden till folks irritation snarare befolkningens ekonomiska erfarenheter av avindustrialisering och att resurser och skattepengar centreras till Kiev, även om man samtidigt fått stora statliga subventioner för gruvindustrin. Även Oleksander Kyselov varnar för att köpa bilden av stora etniska konflikter.

– Den kulturella och språkliga uppdelningen har alltid funnits men det är också något som politiker eldat på för att polarisera i valtider, säger han och fortsätter:

– För mig är det helt oförståeligt hur man som vänster kan tro på den information som kommer ut om Luhansk och Donetsk. Att dessa områden skulle vara ens i närheten av socialistiska är helt fel. Efter separatisternas övertagande i har fackföreningarna marginaliserats, lönerna är mycket lägre än i Ryssland och även de som stödjer republikerna brukar flytta till Ryssland då det är bättre där. De första som förmodligen kommer bli bortjagade nu är vänsteraktivister i östra Ukraina.

Inför partistyrelsens möte uppmanade den tidigare ordföranden Jonas Sjöstedt Vänsterpartiet på twitter att rösta ja till vapenstöd. Men dagen efter valde alltså partistyrelsen att rösta nej till pansarskott till Ukraina, vilket mötte hård kritik internt från vissa. Bland annat från Nicklas Lundström som själv sitter i partistyrelsen. Han menade att tveksamheten till vapenexport är förståelig men att ett solidariskt vapenbistånd är något annorlunda.

”Vi har inte sett en fullskalig invasion av en suverän nation i Europa sedan andra världskriget. Det kräver exceptionella åtgärder. Det är viktigt för alliansfria länder som Sverige och Ukraina att bistå varandra i militära nödlägen. Annars riskerar den enda lösningen att bli att gå med i aggressiva militärallianser, det vill säga Nato”, skrev Nicklas Lundström i sociala medier.

Efter att ha fått hård kritik både i media och internt valde partistyrelsen att vända, med förklaringen att ”Ukrainas folk inte kan lämnas ensamma mot den ryska militära övermakten”. I framtida omröstningar om vapenstöd till Ukraina kommer man nu att rösta för det. Något som beklagades av partiets försvarspolitiska talesperson Hanna Gunnarsson.

De nordiska vänsterpartiledarna från Danmark, Sverige och Finland träffades i Bryssel i början av mars för att diskutera den nordiska vänsterns gemensamma agerande framåt. Där slog man fast en gemensam linje.

”De senaste dagarna har våra tre partier fattat beslut om att bistå Ukraina med pengar, förnödenheter och vapen för att de ska kunna försvara sig”, skrev Vänsterpartiets Nooshi Dadgostar.

Inom den svenska vänstern fortsatte sedan debatten om huruvida vapenstöd var rätt beslut att ta. Efter svängningen publicerades en kritisk debattartikel i Aftonbladet skriven av 30 vänsterpartister. Beslutet att skicka vapen menade man saknade både folklig förankring och stöd hos Vänsterpartiets väljare. En Sifoundersökning från februari visade att hela 61 procent av svenskarna inte vill skicka vapen till Ukraina. För Vänsterpartiets väljare var samma siffra 82 procent.

När nyheten att Vänsterpartiet svängt i frågan om vapen nådde ukrainska kamrater genom Oleksander Kyselov kände många tacksamhet. Han menar att det ibland kan vara svårt att identifiera sig med en europeisk och amerikansk vänster som vägrar att kritisera Rysslands interventioner i landet, något som används för att baktala vänstern i Ukraina.

Oleksander Kyselov tror dock att vänsterns stöd till anti-tank-vapen kommer göra det svårare för högern att påstå att man som socialist stödjer Putin.

Även doktoranden Anastasiya Kotova menar att ett nej till vapenstöd från vänstern i Europa hade ökat en redan stark misstänksamhet mot vänstern i Ukraina och tolkats som ett stöd till den ryska invasionen.

– Att förstå ett principbaserat motstånd mot vapenstöd är omöjligt när man lever i total kris. När det kommer till vapenhandel och militärt stöd förstår jag att det ukrainska folket både behöver och kräver vapen och att det inte går att vara pacifist när en stridsvagn kör över en. Du behöver anti-tank-vapen för att försvara dig.

Enligt henne finns det dock en förståelig tendens att alltid skylla på USA, Storbritannien och Nato, men hon är noggrann med att poängtera att en fiendes fiende inte är en vän och att vänstern absolut inte borde se den antidemokratiska ryska regimen som en allierad.

– Den ryska regeringen är inte dum och har varit uttalat emot amerikanska och brittiska invasioner av till exempel Irak eller Libyen, allt för att skapa sympati, säger Anastasiya Kotova.

En risk hon dock ser är att vapenlobbyn kommer utnyttja krisen och att pengar som behövs för klimatarbete och offentlig sjukvård de närmaste åren i stället kan komma att gå till militär upprustning och ökade militärbudgetar. Trots detta anser hon att vapenstödet är viktigt.

– Jag vet från min forskning hur företag bidrar till våld och konflikter, särskilt vad gäller vapenhandel. Jag är inte jättenöjd med att Saab gör ännu fler miljarder i vinst på kriget och det finns alltid en klass som tjänar på krig. Jag tror att vänstern kan enas om att det är en extrem situation och att man måste göra ett taktiskt undantag. Det kräver dock att vi bekämpar retoriken om upprustning efteråt, säger Anastasiya Kotova.

För Oleksander Kyselov blev det tydligt hur svår frågan om vapenstöd är under en stöddemonstration i Lund en vecka efter invasionen. Där ska en äldre svensk man ha förklarat för honom varför frågan kan vara så svår i ett nordiskt kontext.

– Förklaringen jag fick var att för den som kampanjat mot svensk vapenexport i över 30 år är det otroligt svårt att plötsligt stödja vapenexport, även om det är tillfälligt och för att försvara ett land från invasion, säger han.

Som resultat av kriget rapporterar nu FN att över 2,5 miljoner ukrainare är på flykt. Både Anastasiya Kotova och Oleksander Kyselov har fortfarande familj kvar i landet som hotas av kriget, något som påverkar dem varje dag.

– Jag lever mellan två världar. Jag är varken här eller där. De första dagarna kunde jag inte sova och jag åt inget. De flesta i min familj är i Kievs förorter men några är i de östra delarna där det verkar vara lugnare. Där tror fler på den ryska propagandan eftersom ukrainsk media varit blockerad sedan 2014 och vissa säger till och med att krigsbilderna är påhittade eller att det är bilder från Syrien, säger hon.

Och oavsett hur man som socialist ställer sig till vapenstöd menar hon att man måste erbjuda flyktinghjälp:

– Jag är glad att man öppnar gränser för ukrainare, samtidigt som det finns rasistiska undertoner där samma attityd inte finns för folk från Syrien. Folk flyr från samma saker och blir bombade av precis samma ryska flygplan.

För Oleksanders kamrater i Sotsialnyi Rukh fortsätter arbetet med att koordinera evakuering av flyktingar och att samla in mat och material. Men även att delta i territoriella försvarsenheter som kämpar mot den ryska invasionen.

– De som strider har haft mindre tid att kommunicera med oss men ett av initiativen är skapandet av en separat antifascistisk och anarkistisk stridsenhet. Samtidigt är det svårt då många inom vänstern är akademiker och inte vet hur man slåss, och i detta läge följer många de som kan försvara landet snarare än de intellektuella. Därför är det viktigt att vänstern syns och kan ta ett större ansvar för att faktiskt vara en relevant kraft, både nu och framöver, säger Oleksander Kyselov.

Den ryska regeringens legitimitet tycks bygga på militaristisk och imperialistisk propaganda och att backa nu skulle kunna riskera att Putins styre tappar i trovärdighet. Enligt Anastasiya Kotova innebär väst direkta involvering i konflikten inte bara positiva konsekvenser för möjligheterna till fred.

– Det som armén och det ukrainska folket gör just nu är helt enkelt mirakel. Att bygga en ny europeisk maktbalans mot en supermakt på mirakel är inte realistiskt. Det är ett problem att väst uttalat är en del av konflikten. Resultatet blir att vi inte har någon aktör som kan agera för deeskalering och förhandla fred. Hur ska Sverige eller Tyskland kunna agera som fredsförhandlare? Ska det vara Kina?

Samtidigt menar hon att flera av dagens ryska krav är omöjliga för ukrainare att acceptera. Att ge en garanti för ukrainsk militär neutralitet är kanske möjligt men att acceptera ockupationen av Krim är enligt henne en helt annan sak.

– Det andra ryska huvudkravet handlar om vad man kallar för ”avnazifiering av regeringen”. Det betyder i praktiken att en ny lydypresident till Ryssland tillsätts och det är inte den sortens verklighet som folk dör för just nu.

För Oleksander Kyselov är det också svårt att se hur en kompromiss ska kunna nås utan stort internt politiskt motstånd i Ryssland och stora ekonomiska sanktioner.

– Fredsförhandlingarna beror på hur Putin ser på det. Men om vi inte vet varför Ryssland invaderade, hur ska vi då kunna förstå vad vi kan förvänta oss? Ryska militären verkar ha gått på sin egen propaganda om att kriget skulle vara över på några dagar och att ryska soldater skulle bli välkomnade som räddare, säger han och fortsätter:

– Det kommer nog inte komma några Natosoldater. Det pratas bland kamrater om behovet av en flygförbudszon. Det vore otroligt välkommet, oavsett om det var Nato eller Nordkorea som såg till att det hände. Men jag kan inte se framför mig hur det skulle kunna hända.

Risken med ekonomiska sanktioner är att de slår hårdare mot vanligt folk än ekonomiska eliten. Hur ser du på sanktioner mot Ryssland?

– Det är sekundärt. Just nu är den stora misären i Ukraina. Först måste man stoppa den ryska militära maskinen, som bland annat behöver mikrochip och elektronik från väst. Det ryska folket måste också stå upp mot sin regering. Även om det är farligt riskerar de endast böter eller i värsta fall fängelse. I Ukraina dör folk för att stoppa kriget.

Samtidigt menar han att EU och regeringar i väst inte lever upp till sina löften. Bakom retoriken utformas sanktioner för att inte ändra business as usual, där EU:s gigantiska

energihandel och andra företagsrelationer med ryska oligarker undantas när de gynnar den ekonomiska eliten i väst.

– Ryska oligarkers tillgångar borde konfiskeras för att kunna återuppbygga Ukraina. Men även de som tillhör ukrainska oligarker som under årtal flyttat sina rikedomar utomlands, saker som är dåliga i vanliga fall men som är extra destruktiva mitt i en humanitär kris, säger Oleksander Kyselov.

Vid en framtida fred kommer behovet av att återuppbygga Ukraina vara stort. Landets statsskuld uppgår i dag till över 125 miljarder dollar och varje år kostar lånen Ukraina sex miljarder dollar – lika mycket som landets militärbudget och mer än hälften av vad som läggs på välfärd.

– En låneavskrivning vore en tydlig solidaritetshandling för Ukrainas folk, både för att möjliggöra motstånd i dag och för att möjliggöra en återuppbyggnad av landet imorgon, förklarar Oleksander Kyselov vars organisation ”Sociala rörelsen” nu samlar in namn för att kräva en låneavskrivning.

Behövs marxismen för att förstå Putins krig?

Leonidas Aretakis (Ledare)

Flamman, 17/3 2022

För att förstå kriget i Ukraina lutar sig socialister ofta mot ”realister”, som ser nationalstaten som huvudaktör och geopolitiken som en kamp mellan stormakter. Dessa premisser är dock knappast marxistiska. Varför har vänstern ingen egen teori om internationella relationer?

Krig prövar inte bara samhällets uthållighet utan även vår intellektuella beredskap. Högerens svar på Ukrainakriget är föga förvånande Natoanslutning plus kärnkraft. Så vad har vänstern för geopolitiska analyser på prepperhyllan? Det är mer oklart.

Den breda vänstern har förstås ställt sig på Ukrainas sida med hänvisning till folkrätten och Putins aggressiva nationalism. Mer än så behövs kanske inte i detta akuta läge, där fokus bör vara att hjälpa Ukraina.

Men de till vänster som vill diskutera krigets orsaker och förutsäga dess förlopp, hemfaller ofta till en skola i internationella relationer som kallas ”realismen”.

Så vad går realismen ut på, och varför hamnar vänstern så ofta i knät på den? Det blir tydligt om vi ställer den emot dess huvudmotståndare i fältet, som är liberalismen.

För realismen är nationalstaterna de relevanta aktörerna i internationell politik. Dessa gör allt för att öka sin makt, och då ingen överstatlig institution är stark nog att upprätthålla lagen präglas systemet av kaos – eller i bästa fall av balans mellan stormakter

Efter andra världskrigets massdöd försökte liberalismen tänka fram nya principer. Stater behöver inte alls agera aggressivt, utan har mer att tjäna på samarbete och fred. Dessutom agerar alla stater inte likadant, vilket realisterna förutsätter. Demokratier är mer benägna till fred, både för att folken där kan rösta bort krigshetsare och för att deras ekonomier tenderar att vara sammanlänkade.

Det är lätt att se varför marxister under hela 1900-talet har sällt sig till det realistiska lägret. Med liberala argument om att sprida demokrati har USA gång på gång brutit mot folkrätten och avsatt folkvalda regeringar man inte har gillat. Genom internationella konventioner om patenträttigheter, frihandel och nyliberala ”strukture reformer” har man dessutom tvingat

svagare länder att avsäga sig en mängd verktyg för utveckling – som att kopiera västerländsk teknologi, skydda sitt jordbruk eller bedriva statlig industripolitik.

Realister har alltså rätt gentemot liberalerna i att internationell rätt oftast betyder den starkes rätt. Så när den internationella brottmålsdomstolen klandrade USA för att underminera Nicaraguas suveränitet genom att stödja högergerillan Contras mot Sandinisterna, och för att ha minerat hamnarna och stört fredlig sjöhandel, blockerade USA beslutet i FN:s säkerhetsråd och Nicaragua blev utan kompensation.

Dessutom motsätter sig realister i regel krigsföring i fjärran länder, då de sällan kan sägas hota nationella intressen, medan liberaler har varit positiva med hänvisning till demokratisering och folkrätt.

I början av 2003 förkastade exempelvis Stephen Walt och John Mearsheimer – två av de främsta företrädarna för (neo-)realismen – tanken på att attackera Irak, medan välvårdade liberaler som Michael Ignatieff, Hillary Clinton och David Remnick ställde sig bakom kriget. Med hundratusentals döda som resultat, och ökad instabilitet snarare än demokrati, är det uppenbart att realisterna hade rätt.

Med samma argument har realisterna motsatt sig Natos utvidgning i Europa. På vilket sätt tjänar det amerikanska intressen, när sannolikheten att Ryssland angriper USA närmar sig noll?

Men ur ett socialistiskt perspektiv har realisterna rätt utifrån fel premisser.

Det är svårt att se den ryska invasionen som rationell i geopolitiska termer – den har ju snarare stärkt stödet för Nato och ökat hela Europas vilja att investera i försvaret. Det ligger närmare till hands att se det som att en inhemsk roffarelit försöker legitimera sitt järngrepp om landet med hjälp av en yttre fiendebild. Genom att enbart se geopolitiska skäl till staters agerande så bortser realistvänstern från klasskampens och inrikespolitikens betydelse. I stället hamnar allt fokus på västs beteende, vilket är oroväckande i en allt mer multipolär värld.

Särskilt märkligt blir det när vänsterpersoner upprepar det realistiska argumentet om att Ryssland har samma rätt att styra över sitt närområde som USA. Snarare än att vara principiellt emot mobbning av mindre länder, oavsett om det är USA, Ryssland eller Kina som är skyldig. Realisternas oändliga beredskap att förklara stormaktsbeteende som ”rationellt” är farligt. Visst, det kanske är ”begripligt” att Kina hjälper Myanmar att köra ut rohingyerna för att skydda hamnprojektet i Kyaukpyu. Och? Det är också ett grovt folkrättsbrott som socialister måste motsätta sig.

Så varför har marxismen inte skapat någon egen teori om internationella relationer?

Ett skäl är att i krig är ekonomiska argument ofta klumpiga. Det är inte självklart att det ryska kapitalet har imperialistiska skäl att kriga – rubeln har störttyckt, investerarna flyr, och sanktionerna håller ekonomin i ett strypgrepp. I krig spelar ledarnas nycker en viktig roll, och Putins privata makthunger eller paranoia kan då ha större betydelse än det ena eller andra branschintresset.

Ett ännu större problem är att det geopolitiska samtalet är så starkt knutet till nationalstaten. Det har präglat internationell politik sedan den westfaliska freden 1648, och utgjort grunden både för demokratins framväxt och alla storskaliga socialistiska experiment från välfärdsstaten till sovjetsystemet. Är det ens möjligt att tänka bortom det?

En rimlig marxistisk utgångspunkt är att internationell politik inte bara handlar om stater utan om klasser. Visst har realisterna rätt i att avtal om frihandel eller immaterialrätt är vapen i de starkares händer, men det är inte främst staten som driver fram sådana avtal utan kapitalet. För

att överleva måste Putin hålla sig väl med en bredare elit, och även västerländska regeringar tänker i sådana klasstermer när de fryser oligarkernas tillgångar.

Utmaningen är att lokalisera motkraften. Globalt är klasskampen i dag en enmansshow, medan fackföreningsrörelsen är numerärt svag och nationellt splittrad. Därför finns ingen institution som kan hjälpa ukrainska och ryska arbetare att slåss tillsammans i stället för mot varandra. I stället har det största ryska facket FNPR stött kampanjen för ”avnazifiering” och därför kräver nu Nordens fackliga samorganisation att de utesluts ur det internationella organet Ituc.

Vilket för oss tillbaka till frågan om vänsterns beredskap. Under 1900-talet har den sett politiken som i grunden nationell, och därför sällan försökt vrida de internationella institutionerna till vänster – eller byggt upp egna alternativ. Då är det också svårt att stå på egna ben i geopolitiska kriser. Återstår bara att plocka det bästa ur liberalernas försvar för mänskliga rättigheter och realisternas insikter om stormakters agerande.

Så hur skulle en självständig analys kunna se ut?

Visst har liberaler rätt i att det behövs universella institutioner och principer som står över stormakternas mobbarbete. Men dessa måste utformas för att gynna arbetande människor och låginkomstländer, snarare än för att ge västerländsk stormaktspolitik ett demokratiskt skimmer. Dessutom måste socialister tänka bortom nationalstaten, men inte främst genom att främja överstatliga institutioner, även om de också har en plats. Utan genom att bygga upp globala organisationer som främjar solidaritet underifrån.

Internationalen

Omprövningarnas tid

Ledare

Internationalen 16/3 2022

- ▶ **Kriget ändrar vad som är politiskt möjligt**
- ▶ **Solidariteten med Ukraina öppnar nya dörrar**
- ▶ **Behåll perspektiven, håll ihop vänstern**

Det är en märklig dans som pågår nu i stater som för bara en månad sedan gjorde sport av att avhumanisera flyktingar. Danmark gick så långt i införandet av drakoniska flyktinglagar att de nu sitter i en riktigt knepig situation. Kanske får de ukrainska flyktingarna helt enkelt en annan slags status än flyktingar – allt med den halsbrytande logiken att eftersom flyktingar inte längre är flyktingar så måste följaktligen också flyktingar kallas något annat än flyktingar. Det danska politiska etablissemanget har investerat år i att misstänkliggöra människor på flykt så till den milda grad att statusen flykting blivit liktydigt med att vara en suspekt andra klassens människa.

Det är inte konstigt om flyktingar från krig, folkmord, humanitära och sociala katastrofer på andra mindre uppmärksammade platser än Ukraina känner bitterhet och alienation just nu. Hur var det med utrymmet, fanns det alltså plats hela tiden? Gick det alltså att skaka fram gratis kollektivtrafik och kanske till och med bostäder och arbete åt nyanlända? Kommer vi kanske nu till och med se vetenskapliga rapporter om att flyktingmottagandet är en nettovinst för staten – rapporter som inte viftas bort och vars författare inte misstänkliggörs? Det är uppenbarligen skillnad på ”flyktingar” och flyktingar.

Det ligger förstås nära till hands att hemfalla till cynism i det rådande samhällsklimatet. Hur skamlösa, ryggradslösa och samtidigt kortsynta är dessa politiker egentligen? Räknade de

kallt med att det aldrig igen skulle uppstå en flyktingvåg i det geografiska närområdet? Tänkte de att det geopolitiska korthus som upprätthållit relativ fred i Europa skulle vara för evigt?

Vi ska emellertid inte överdriva argumentet att den plötsliga solidariteten med ukrainare bara handlar om hudfärg. Västeuropa har en lång och föga smickrande historia av att avhumanisera och måla ut också östeuropéer som barbariska, ociviliserade och mindre värda att bry sig om. Cynikern skulle säga att om Natosfärens intressen i Ukraina såg annorlunda ut så skulle den samhällseliga solidariteten också se annorlunda ut – vi kommer förmodligen också få se hur långt den borgerliga solidariteten sträcker sig om kriget skulle dra ut på tiden i flera år. Men vi ska samtidigt inte underskatta kraften i solidaritet, även när den har en bitter bismak. För nu öppnas politiska dörrar på vid gavel som varit stängda i årtionden, både på gott och ont.

För det är mer som är i rörelse just nu än Nato-propaganda och upprustningsiver. När de ryska oligarkerna och deras status som halvgudar i den finansiella världseliten ifrågasätts öppnas också frågan om varför alla andra oligarker innehar samma status. När ukrainska regeringen ber Elon Musk ställa sina privatägda satelliter till förfogande ställs samtidigt frågan om varför det alls finns satelliter i privat ägo. När ekonomin underställs politiken i krigstid ställs automatiskt också frågan om varför det anses tillhöra normaltillståndet att det är tvärt om.

Det pågår alltid en dragkamp mellan olika impulser inom samhället. Tvärtemot den borgerliga logik som pumpas ut just nu och som säger att allt avgörs på slagfältet – och vars enda slutpunkt ligger i totalt krig med döda räknade i hundratusental – så ser vi faktiskt prov på politikens makt just nu. Allt det som var ”omöjligt” för några veckor sedan blir nu politisk verklighet utan några omsvep och knappt någon debatt.

På kort sikt gäller det att hålla emot trycket från ett helt samhällsbygge som mobiliserar för upptrappning och eskalering, att stå upp för ett lands rätt att försvara sig mot en invasion utan att för den sakens skull ryckas med i yran. Att stå upp för de principer vi tror på utan att splittras i oförsonliga interna motsättningar. För det kommer en tid då krigströttheten sätter in och vi vaknar till en ny vardag i en ny politisk värld. Vänstern måste klara av att ha blicken också på den horisonten..

Sveriges militära upprustning specificeras

Anders Karlsson

Internationalen 16/3 2022

- ▶ Över tio procent av budgeten viks till försvaret
- ▶ Sverigedemokraterna nu för anslutning till Nato
- ▶ Ytterst avgör kanske Finland Sveriges väg

Efter Tysklands besked om chockhöjda försvarsanslag med ytterligare 1 000 miljarder kronor (en biljon) redan i år, och att de militära utgifterna 2024 ska uppgå till två procent av BNP, är talet om upprustning den allomfattande europeiska rösten som hörs. Vårt grannland Danmark har klargjort att landets försvarsutgifter ”stegvis ska öka för att innan 2034 utgöra två procent av BNP”. Och i uttalandet från EU-toppmötet i slutet av förra veckan sägs det att ”EU:s medlemsländer lovar omfattande öknningar av försvarsutgifterna”. Vissa kommentatorer i media oroas dock över att rustningstrycket nu är så starkt att vapensmedjorna inte har kapacitet att tillräckligt snabbt hinna med att leverera de planerade förstärkningarna.

Redan tidigare hade den svenska regeringen aviserat att tider av markant höjda försvarsutgifter väntar oss. Vid en presskonferens 10/3 kom så Magdalena Andersson med en specificering: ”Sveriges försvarsförmåga ska kraftigt förstärkas. Anslaget till det militära försvaret ska öka till två procent av BNP” (Europaportalen). Bland annat utlovas fem nya regementen, en ny flygflottilj och att fler ungdomar kommer att kallas till värnplikt.

Angående tidsramen formulerade sig statsministern att det handlar om ”så snart som möjligt och senast 2033”. Som vi skrev i förra veckans Internationalen är inte heller siffran två procent – vilket dessutom i realiteten betyder över tio procent av statsbudgeten – bara gripen ur luften utan ett av Natos formella anslutningskrav, även om regeringen ännu inte förordar ett regelrätt medlemskap.

Detta års försvarsutgifter är hittills satta till drygt 77 miljarder kronor och ytterligare förstärkningar på flera miljarder läggs säkerligen fram i den så kallade Vårändringsbudgeten. Med svenska ekonomis nuvarande storlek skulle två procent av BNP betyda 108 miljarder kronor, vilket med en årlig tillväxtökning på två till tre procent snabbt rusar upp och över 120 miljarder – dubbelt så mycket som vi lade på försvaret så sent som 2020.

Helt följdenligt välkomnade högeroppositionen att regeringen nu antaget två procent av BNP som målet för försvarets upprustning, samtidigt som man ondgjorde sig över en allt för maklig tidtabell. Istället för runt tio år har M krävt att målet uppfylls 2025 och L redan 2024. KD:s försvarspolitiska talesperson, Mikael Oscarsson, profilerar i sin tur sitt parti med att om regeringen drar benen efter sig med en svensk ansökan om anslutning till Nato räcker det inte med två procent av BNP utan siktet måste ställas om till tre procent. Noteras kan att det angående försvarsanslagen är helt tyst från såväl V som Mp, vilka annars kunde utgöra modererande röster i dessa tider av upprustningshegemoni. Kontentan blir att gemene svensk nås av en tämligen entonig kör med enbart smärre nyanser i partituret. Det bör emellertid understrykas att V är det enda riksdagsparti som märks med en fortsatt kritisk hållning gentemot den svenska Natoanpassningen.

I Ekots lördagsintervju 5/3 öppnade SD:s utrikespolitiska talesperson Aron Emilsson upp för att partiet kan vara på väg att ompröva sin tidigare avvisande hållning till ett svenskt Nato-medlemskap. Föga förvånande gick också SD:s valkonferens förra helgen ett tydligt steg i den riktningen. I den beslutande skrivningen sägs det ”att det snarast bör tillsättas en utredning om Nato” och vidare att en medlemsansökan bör bli verklighet ”om läget bedöms kräva det”. Det hela ska nog tolkas som att SD nu är för ett svenskt Natointräde, vilket också gör att riksdagsmajoriteten rör sig i den riktningen. En formell svensk Natoansökan kommer knappast att aktualiseras före höstens val, men vi kan räkna med att frågan kommer att debatteras flitigt i valrörelsen. Mot bakgrund av den starka svenska traditionen av utrikespolitisk konsensus måste det nog till att S byter fot för att vägen ska öppnas mot ett svenskt medlemskap. Ytterst betydelsefullt för S kommande hållning är sannolikt vad som händer i Finland där en del indikationer pekar mot att de finska sossarna är på väg att svänga till ett för landet avgörande ja.

Ryssland nationaliserar McDonalds och IKEA?

Per Leander

Internationalen 16/3 2022

- ▶ **Ryska staten kan beslagta utländska företags tillgångar**
- ▶ **Kamp mellan västvänliga oligarker och röda direktörer**
- ▶ **”Det skulle ta oss tillbaka hundra år i tiden, till 1917”**

Rysslands svar på västvärldens ekonomiska sanktioner kan bli att nationalisera utländska företags tillgångar i landet. Detta enligt ett förslag som maktpartiet Enade Ryssland presenterade i förra veckan, vilket därefter har fått stöd från bland annat Kommunistpartiet och lett till en het politisk debatt bland landets toppolitiker och oligarker. Vladimir Putin har själv kommenterat förslaget med att ”det vore legitimt möjligt att låta företagen tas över av någon som vill driva dem”, utan att förtydliga om det skulle kunna vara den ryska staten eller

ryska privata företag. Samtidigt lovar han de utländska företag som väljer att stanna i Ryssland att deras tillgångar inte kommer att röras.

Multinationella företag som skulle kunna komma att beröras av en sådan expropriationslag är bland andra snabbmatskedjor och dryckestillverkare som McDonalds, Burger King, Carlsberg och Coca Cola, bilfabriker tillhörande Volkswagen, Renault, Ford och Toyota, oljebolag som Shell och BP, samt den svenska möbeljätten IKEA som har både fabriker och butiker i Ryssland. Dessa företag har pausat sin verksamhet i Ryssland till följd av kriget i Ukraina och i många fall lämnat sina anställda åt ett ovisst öde.

En ledande rysk politiker som tagit tydlig ställning för förslaget är den tidigare presidenten Dmitrij Medvedev, som trots att han räknas till den mer liberala falangen i Kreml, nu skriver i ett uttalande att ”det krävs ett symmetriskt svar” på de västerländska sanktionerna ”inklusive ett övertagande av utländska tillgångar och deras möjliga nationalisering”. Medvedev menar att alla bolag som ”dansar efter Washingtons och Bryssels pipa” måste lära sig en läxa, och ”oavsett anledningen till deras exodus måste de utländska företagen förstå att det inte kommer att bli lätt för dem att återvända till den ryska marknaden.”

En av kritikerna till förslaget är oligarken Vladimir Potanin, som räknas som en av Rysslands rikaste män och nära vän till Putin. Potanin, som bland annat äger det multinationella gruvbolaget Nornickel, säger i ett uttalande enligt *Moscow Times* att: ”Det här skulle ta oss tillbaka hundra år i tiden, till 1917 igen, och konsekvenserna av ett sådant steg skulle leda till en global misstro mot att investera i Ryssland som vi skulle få känna i flera decennier.” Vladimir Potanin ansluter sig därmed till den skara av mer västvänliga oligarker som Oleg Deripaska och Michail Fridman som öppet ifrågasätter sin presidents agerande sedan kriget mot Ukraina började för tre veckor sedan.

Sedan han kom till makten år 2000 har Vladimir Putins roll som president varit att konsolidera oligarkernas makt och balansera deras respektive intressen efter kaoset på 1990 talet, som på många sätt var ett inbördeskrig mellan oligarkerna för kontrollen över Rysslands rikedomar efter Sovjetunionens fall. Förenklat kan man säga att det fortfarande finns en spänning mellan de oligarker som byggt sina förmögenheter på handel med väst, och de som förlitar sig på en inhemsk produktion och marknad, ibland kallade ”röda direktörer” eftersom de ofta har kopplingar till Kommunistpartiet. De förespråkar en mer protektionistisk och keynesiansk stimulanspolitik, samt har kvar huvuddelen av sitt kapital i Ryssland.

De västvänliga oligarkerna har en tendens att vara mer nyliberala och har placerat sina miljarder i London och på Cypern. Fram tills nu har de liberala och västvänliga oligarkerna dominerat det ryska näringslivet och politiken, men nu verkar vi se en tendens där de röda direktörernas inflytande växer kraftigt till följd av de västerländska sanktionerna mot Ryssland. Putin själv har som ett svar på sanktionerna sagt att ”Sovjetunionen existerade under ett tillstånd av permanenta sanktioner och lyckades trots det uppnå enorma framgångar.”

Offensiv

Stoppa kriget mot Ukraina

Per Olsson

Offensiv 16/3 2022

Putinregimens krig mot Ukraina har gått in på sin fjärde vecka, och krigets offer blir allt fler. Trots återkommande samtal och en rad olika medlingsförsök har kriget fortsatt och utvidgats.

Krigets främsta offer är Ukraina och dess befolkning. Enbart i belägrade Mariupol har 2,500 dödat. Miljoner har tvingats på flykt. Landets städer och ekonomi håller på att läggas i ruiner. Ukraina var redan innan kriget, som en följd av den katastrof som kapitalismens återupprättande innebar, Europas näst fattigaste land med en snabbt krympande befolkning (sedan början av 1990-talet har Ukrainas befolkningmängd minskat med omkring 300,000 per år).

Västimperialismen har svarat kriget med ökad militär närvaro i länder i främst Baltikum och östra Europa, och den kraftigaste militära upprustningen på decennier samt infört de hårdaste sanktionspaketen någonsin. Det sammantagna antalet sanktioner som regeringarna i Väst beslutat att införa uppgår till runt 5,800 – mot inget land har så många sanktioner införts. Till det ska läggas att mer än 330 företag har beslutat att upphöra med sin verksamhet i Ryssland eller pausa den. Sanktionerna slår främst mot vanliga människor i Ryssland som förlorar jobb och besparingar när landets ekonomi nu snabbt kollapsar.

Ukrainakriget utgör en avgörande vändpunkt i världsutvecklingen. Den världsordning som etablerades efter stalinismens kollaps 1989-91 ”har våldsamt och tumultartat skakats om och, i vissa avseenden, ändrats på ett extraordinärt, oväntat och icke-välkommet sätt”, sammanfattade brittiska *Guardian* den 12 mars.

Kriget i Ukraina är det första i det nya kalla krigets tidevarv där de stora imperialistiska och allt mer militaristiska makterna samt blocken – Ryssland, Kina och USA, Nato samt EU – står i direkt konfrontation med varandra.

Som en följd av kriget hotar en inflationschock i världen och att den globala kapitalismen kastas tillbaka till stagflation – inflation och stagnerad tillväxt – som under 1970- och 80-talet, men mot bakgrund av ett betydligt mer laddat och farligt världsläge.

Ukraina har enorma resurser, som har plundrats och förskingrats av en korrupt inhemsk elit som har hämtat stöd från antingen Moskva eller Väst.

När landets nuvarande president Zelenskyj förra året gick till attack mot några av Ukrainas superrika ”var det ett led i att bygga sin egen maktbas samt att bygga broar till Washington”, skrev tankesmedjan European Council of Foreign Relations i juni 2021 och tillade att presidentens åtgärder inte utgjorde någon ”verklig kampanj” för att bryta oligarkernas grepp om landet.

Ukrainas arbetare och fattiga har rätt att försvara sig och genom att bygga vidare den beväpning som snabbt har vuxit fram underifrån finns förutsättningar att forma ett folkligt försvar baserad på massornas organisering som också står självständigt gentemot den ukrainska eliten, alla borgerliga grupperingar och Västimperialismen.

Putinregimen har överraskats av styrkan i det motstånd man har mött i Ukraina och att invasionskriget inte har utvecklats som den nye tsaren hade räknat med kan resultera i att Kreml öppnar för en medling och en ”förhandlingslösning”. Det finns dock inga tydliga tecken på detta, utan snarare på att Putinregimen trappar upp kriget med en belägring av Kiev och fortsatta missilattacker mot Ukrainas urbana områden.

För den härskande klassen är diplomati och förhandlingar en fortsättning på kriget fast med andra medel. Det vill säga att bakom ”förhandlings- och kompromissviljan” finns den nya karta och maktförhållanden som kriget har skapat. På den grundvalen kan ingen varaktig fred skapas, utan varje eventuell uppgörelse riskerar att följas av fortsatt krigspolitik och försök till nya territoriella erövringar samt fortsatt sönderfall som i dagens Bosnien.

Det kan också bli till en uppgörelse som helt nonchaleras likt Minskavtalen 2014-2015, som skulle ge fred i Donbass i östra Ukraina, men som ingen av de som skrev under kände sig bunden av, vilket innebar att området förblev en krigszon.

En förutsättning för det ukrainska folkets rätt att själva bestämma sin framtid är att de ryska trupperna, omedelbart och villkorslöst, dras bort. Men inte för att ersättas av Natotrupper och att Ukraina blir ett land som slukas av Västimperialismen.

Ukrainakriget har sänt en kuslig varning om vad som hotar mänskligheten om inte världens arbetare och fattiga kan förenas i en kamp för att skapa en socialistisk värld fri från allt förtryck och våld.

Bara arbetarnas och de fattigas självständiga organisering och kamp kan säkra fred och sätta stopp för den imperialistiska maktkamp som hotar att sätta världen i brand.

- Bygg krigsmotståndet.
- Stoppa kriget – ut med de ryska trupperna.
- Nej till Natomilitarism och imperialism.
- Global kamp för socialism – bli medlem i RS/ISA.

USA och Nato är inga vänner av Ukrainas folk

Conor Payne, Socialist Party (ISA Irland)

Offensiv 16/3 2022

USA och Nato är falska vänner som man inte kan lita på, då de agerar på världsscenen i de största amerikanska kapitalisternas intresse, inklusive banker, energibolag och vapenföretag.

Putins invasion av Ukraina har förskräckt världen på grund av det brutala bombardemanget av städer, skapandet av en ny flyktingkris och de tydliga imperialistiska ambitioner som ligger till grund för hela projektet.

Samtidigt har vi sett det ytterst imponerande motståndet från vanligt folk i Ukraina, liksom modet hos många i Ryssland som har gått ut på gatorna mot kriget. Det har funnits en massiv solidaritet med Ukraina över hela världen samt en önskan om att göra allt som är möjligt för att hjälpa det ukrainska folket. För vissa innebär detta förståeligt nog att stödja USA och Nato som den enda möjliga motvikten mot den ryska militärens och statens makt.

USA och Nato är dock falska vänner som inte går att lita på. USA och de andra stormakterna i Nato – Storbritannien, Frankrike, Tyskland med flera – är inga försvarare av demokrati, fred eller nationella rättigheter.

USA är världens största imperialistiska makt, som regelbundet avsätter regeringar som inte passar dess intressen. De styrande i USA agerar på världsscenen för att försvara de amerikanska kapitalisternas vinster, marknader och intressen.

USA ledde invasionen av Irak 2003, som dödade uppemot en miljon människor och det 20-åriga katastrofala kriget mot Afghanistan.

Samtidigt som de fördömer invasionen av Ukraina stöder de aktivt det inte mindre brutala saudiska kriget mot Jemens fattiga och den israeliska ockupationen av palestinierna. Så mycket för ”internationell rätt”, ”nationell suveränitet”, ”territoriell integritet” och alla andra fraser som de använder när det passar dem.

För både USA och Ryssland är detta en stormaktsrivalitet om vems så kallade ”inflytelsesfär” Ukraina och andra östeuropeiska länder ska ingå i, och allt detta sker i samband med ett nytt kallt krig mellan USA och Kina.

Nato är en USA-ledd militärallians som grundades för att bekämpa Sovjetunionen. Men efter Sovjetunionens fall (1989-91) expanderade Nato österut till bland annat Polen och de baltiska staterna samt erbjöd Ukraina och Georgien medlemskap, vilket gjorde att Nato kom ända fram till Rysslands gränser.

Därför kommer varje inblandning av USA och Nato i den här konflikten att undergräva den växande oppositionen mot kriget i Ryssland och hjälpa Putins regim att underblåsa nationalismen för att stärka sin politik.

Samtidigt kommer Natomakternas så kallade ”stöd” till Ukraina endast att sträcka sig så långt som deras egna snäva imperialistiska intressen räcker.

Risken är stor för eskalerande spänningar mellan blocken och ökad militarisering på alla sidor. Vi hör krav på ökade vapenutgifter, ökad militarisering av EU, fler Natotrupper och vapen i regionen. Inget av detta kommer att leda till fred. Istället innebär det en risk för en ytterligare upptrappning av kriget.

Arbetarklassen kan inte förlita sig på att någon av de olika grupperna av kapitalistiska makthavare ska lösa denna konflikt. Istället behöver vi en global antikrigs- och antiimperialistisk rörelse underifrån, i solidaritet med Ukrainas arbetande människor och deras rätt att försvara sig.

En rörelse som verkligen kan besegra krigsmaskinen innebär massmobiliseringar, även i Ryssland, samt arbetarnas aktioner genom att vägra transportera vapen eller på andra sätt hindra Putins krigsinsatser. Detta är det alternativ vi kämpar för.

Hungerkatastrofer hotar i krigets spår

Arne Johansson

Offensiv 16/3 2022

Kriget i Ukraina innebär inte bara en humanitär katastrof för Ukrainas folk. FN:s livsmedelsprogram WFP (World Food Programme) varnar för att det också kan leda till en växande hungerkatastrof bland 44 miljoner av världens fattigaste i 38 länder, som till exempel Jemen, Syrien, Libanon, Etiopien och en rad andra länder i Nord- och Östafrika.

Knapphet, krig, pandemins efterchocker och höga priser på olja och naturgas tvingar redan idag WFP att betala 30 procent mer för den mat som organisationen köper upp jämfört med 2017, samtidigt som biståndet från givarländerna sinar.

Därmed tvingas WFP redan idag till drastiskt minskade ransoner.

– Halverade ransoner betyder att hungriga barn bara får vad som motsvarar en skål flingor varje dag, säger WFP-chefen David Beasley på deras hemsida den 11 mars.

Till detta kommer nu drastiskt minskade leveranser från Ukrainas svarta jord som är en av jordens viktigaste kornbodar. Förutom en tiondel av världens export av vete och 13 procent av majs svarade Ukraina innan kriget även för mer än hälften av världsexporten av solrosolja.

Ukraina och Ryssland har tillsammans stått för 30 procent av världens export av vete, men då kriget hotar sådden, Ukrainas hamnar vid Svarta havet blockeras och sanktioner stoppar en betydande del av den ryska exporten betyder detta att 13,5 miljoner ton vete och 16 miljoner ton majs inte längre kan exporteras.

Ett fortsatt krig som stoppar utskeppningen från Svarta havet och försvårar vårens sådd betyder både akut brist och globalt höjda priser på vitala matvaror. WFP varnar för att 2022

kan bli ett år av svält bland många miljoner människor som redan balanserar på hungerkatastrofens rand.

John Rich, vd för den Ukrainabaserade livsmedelsjätten MHP, vittnar om att farliga och stängda handelsvägar redan har stoppat all export och nu även hotar den inhemska matsäkerheten.

Om sådden ska lyckas avgörs enligt en intervju med Rich i *Financial Times* av krigets utveckling de närmaste en till två veckorna. FN:s mat- och jordbruksorganisation FAO har för sin del varnat för att 30 procent av Ukrainas odlingsområden antingen inte blir besådda eller skördade.

Även EU-länderna drabbas när de inte längre som tidigare kan importera hälften av sin majs, som är viktig för djuruppfödningen, från Ukraina och en tredjedel av sin konstgödsel från Ryssland. Till det kommer givetvis kraftigt höjda priser på el och drivmedel. Spaniens jordbruksminister Luis Planas talar om stora problem för den spanska djuruppfödning som till 22 procent är beroende av majs från Ukraina. Priserna på konstgödsel rusar också i höjden i takt med priserna på den naturgas som är viktig för produktionen av kvävegödsel.

Även i Sverige har nya matprisrallyn påbörjats i takt med att Ukrainakrigets effekter slår igenom, utöver de kraftigt höjda matpriser som vi redan märker av. Pandemins effekter och höjda priser på el och drivmedel, spannmål, raps, majs, soja, kött, förpackningsmaterial och en försvagad kurs på kronan, lyder några av orsakerna till de prisökningar som redan har skett.

– Just nu pekar samtliga pilar uppåt, vittnar Livsmedelsföretagens chefsekonom Carl Eckerdahl.

Enligt TT har bröd blivit 7-8 procent dyrare på ett år. Citrusfrukter har ökat med närmare 20 procent, kaffet med 29 procent. En prisökning med uppåt 20 procent på lax är ett annat exempel. Priset på mjöl har också ökat med 12 procent, vilket även påverkar alla livsmedelsprodukter som innehåller mjöl, som exempelvis pasta. Bara under första veckan i mars steg också priset på mejeriprodukter från Arla med mellan 2 och 10 procent.

– Så här stora höjningar har vi inte sett på årtionden. Det vi ser börjar likna dramatik, säger Ulf Mazur på företaget Matpriskollen till Expressen.

Allt tyder på att det nu väntar fallande reallöner. Enligt en beräkning från Swedbank kan en genomsnittlig tvåbarnsfamilj räkna med att köpkraften kan minska med 500 kronor per månad.

Proletären

Ryska socialister för fred

Artur Szandrowski

Proletären 16/3 2022

Delar av den krigskritiska ryska vänstern har omgrupperat sig i koalitionen Socialister mot kriget. Initiativtagare är Aleksej Sachnin, en av dem som hoppat av Vänsterfronten i protest mot att de inte fördömt kriget. Proletären publicerar här koalitionen manifest.

Många ryssar höjer rösten mot kriget. Förra helgen hölls protester på ett femtiotal orter i Ryssland, bland annat en stor demonstration i Moskva.

Samtidigt hårdnar repressionen mot krigsmotståndarna. De senaste två veckorna uppges över 10 000 personer ha gripits i samband med fredsprotesterna.

De flesta kommer undan med böter, men de som organiserar manifestationerna eller aktivt sprider ”desinformation” om kriget (det räcker att kalla det för ett krig och inte en ”militäroperation”) riskerar långa fängelsestraff.

Som Proletären tidigare skrivit är den ryska vänstern kluven till kriget.¹

RFKP (Ryska federationens kommunistiska parti) är Rysslands största oppositionsparti – men i utrikesfrågor är de i det närmaste att betrakta som ett stödparti till Putins Enade Ryssland. Ett antal enskilda medlemmar och förtroendevalda i RFKP har tagit avstånd från kriget, men partiet i stort stödjer det helhjärtat.

Ett antal mindre kommunistiska partier och organisationer säger dock tydligt nej till kriget. Till exempel Rot Front och den kommunistiska ungdomsorganisationen RKSM(b). I ett uttalande skriver RKSM(b) att kriget bara tjänar det ryska monopolkapitalets klassintressen.

Levyj Front (Vänsterfronten) har antagit en lite mer försiktig position, då de till stor del är beroende av RFKP för att bedriva öppen verksamhet. Detta har lett till stor besvikelse bland en del av deras medlemmar.

Delar av den ryska vänstern har nu omgrupperat sig i organisationen Socialister mot kriget. Initiativtagare är journalisten och vänsteraktivisten Aleksej Sachnin, en av dem som hoppat av Vänsterfronten i protest mot att de inte tagit tydlig ställning.

I ett manifest som publicerades förra veckan förklarar organisationen sin syn på kriget:

Manifest – Nej till kriget

Den nuvarande regeringens makt vilade på löftet om fred och stabilitet, men ledde i slutändan landet till krig och ekonomisk katastrof.

Precis som vilket annat krig som helst genom historien delar detta krig folket i två läger: för och emot. Kremels propaganda försöker övertyga oss om att hela nationen sluter upp bakom makthavarna och att det bara är ynkliga överlöpare, pro-västerländska liberaler och den yttre fiendens legosoldater som kämpar för fred. Det är en fullständigt grundlös lögn.

Den här gången visade sig de gamla Kremlrävarna vara i minoritet. Flertalet ryssar vill inte ha något brödrakrig. Till och med anhängarna av den ryska regeringen är emot det. Men de sluter ögonen så hårt de kan för att slippa se hur den världsbild som målats upp av propagandisterna rasar samman. De lever fortfarande på tanken på att det som sker inte är ett krig, och än mindre ett angreppskrig, utan en ”specialinsats” för att ”befria” det ukrainska folket.

De fruktansvärda bilderna på tunga bombangrepp och beskjutningar av städer lär snart krossa dessa myter. Och då kommer till och med Putins mest lojala väljare att säga: vi gav inte vårt samtycke till detta orättvisa krig!

Men redan nu äcklas och förfäras tiotals miljoner människor över hela landet över vad Putinadministrationen håller på med. Till skillnad från vad propagandisterna hävdar, är merparten av dem inte alls några liberaler. Bland dem finns många vänstersinnade och människor med socialistisk eller kommunistisk åskådning. Och dessa människor, majoriteten av vårt folk, är naturligtvis äkta patrioter och fosterlandsälskare.

Vi får höra att motståndarna till det här kriget är hycklare. Att de inte är emot kriget, utan bara vill stödja väst. Det är en lögn. Vi har aldrig varit anhängare av USA och dess imperialistiska

¹ Se Proletären artiklarna i samlingen [Vänsterpress om Ukraina-krisen i början av mars 2022](#)

politik. Vi teg inte när ukrainska trupper besköt Donetsk och Lugansk. Och vi tänker inte titta nu när Charkov, Kiev och Odessa bombas på order av Putin och hans hov.

Det finns många anledningar att vara emot krig. För oss som förespråkar social rättvisa, jämlikhet och frihet väger flera av dessa anledningar särskilt tungt.

- Det är ett orättvist rovkrig. Det varken finns eller har funnits ett hot mot den ryska staten, som krävt att man skickar in våra soldater för att döda och för att dö. De ”befriar” ingen nu. De hjälper inte någon folklig rörelse. Det är inget mer än en reguljär armé som slår sönder fredliga ukrainska städer på order av en handfull miljardärer som drömmer om att behålla sin makt över Ryssland för all evig tid.
- Det här kriget leder till oöverskådliga katastrofer för våra folk. Både ukrainare och ryssar kommer att betala dyrt för det med sitt blod. I slutändan kommer även fattigdom, inflation och arbetslöshet att drabba oss alla. Det är inte de rika oligarkerna som får notan, utan de fattiga lärarna, arbetarna, pensionärerna och de arbetslösa. Många av oss kommer inte kunna ge våra barn mat på bordet.
- Det här kriget kommer att ödelägga Ukraina och göra Ryssland till ett enda stort fängelse. Oppositionsmedia har redan stängts ner. Människor kastas i häkte för att ha delat ut flygblad, deltagit i harmlösa strejker, till och med för inlägg i sociala medier. Snart kommer ryssarna bara kunna välja mellan fängelset eller mönstringsbyrå. Kriget för med sig en diktatur av ett slag vi tidigare aldrig skådat.
- Detta krig ökar hela hotbilden mot vårt land. Till och med de ukrainare som för bara en vecka sedan sympatiserade med Ryssland tar nu värvning för att strida mot vår armé. Med sin aggression upphävde Putin alla de ukrainska nationalisternas brott och alla USA- och Nato-krigshökarnas intriger. Putin gav dem så goda argument att det snart kommer att krylla av nya missiler och militärbaser kring våra gränser.

Slutligen: Kampen för fred är varje ryss patriotiska plikt. Inte bara för att vi håller minnet av det mest fruktansvärda kriget i historien vid liv. Utan för att det här kriget hotar Rysslands integritet och själva existens. Putin försöker göra sitt personliga öde till vårt lands. Om han lyckas med detta kommer hans oundvikliga undergång att bli hela nationens undergång. Och då kan vi i sanning vänta oss samma öde som drabbade efterkrigstidens Tyskland: ockupation, uppdelning och den kollektiva skuldens kult.

Det finns bara ett sätt att förhindra dessa katastrofer. Vi – Rysslands män och kvinnor – måste själva stoppa kriget. Det här landet tillhör oss, inte en handfull galna gubbar med palats och lyxyachter. Det är dags att ta tillbaka det. Våra fiender är inte i Kiev och Odessa, utan i Moskva. Och det är dags att jaga ut dem därifrån. Kriget är inte Ryssland. Kriget är Putin och hans regim. Därför är vi, ryska socialister och kommunister, mot detta krig. Vi vill stoppa det för att rädda Ryssland.

Nej till intervention!

Nej till diktatur!

Nej till fattigdom!

Koalitionen ”Socialister mot kriget”

Översättning från ryska: Artur Szandrowski

Revolution

Hur imperialismen i väst banade vägen för kriget i Ukraina

Niklas Albin Svensson

Revolution 16/3 2022

Allt eftersom bomber och raketer träffar ukrainska städer, blir arbetare världen över naturligtvis förskräckta över den död och förödelse som den ryska invasionen orsakar. Men den roll som den västerländska imperialismen spelat i konflikten förklaras aldrig av medier eller politiker, som tvärtom gör sitt yttersta för att dölja den.

Det behövs ingen djupgående undersökning för att förstå att kriget i Ukraina inte bara är ett krig mellan Ukraina och Ryssland, utan ett proxykrig mellan allierade stormakter i väst och Ryssland. Det råder inga tvivel om vilken sida som den västerländska imperialismen står på. Under de senaste åren har den ukrainska militären beväpnats och tränats upp av Nato-länder.

I dag bekostas Ukrainas krigföring av EU och USA, som både skickar vapen och pengar på ett sätt som saknar motstycke. Tyskland har brutit sin långvariga regel att inte skicka vapen. Representanthuset i USA har nyligen tillkännagett ett paket på 13 miljarder dollar till Ukraina, och så vidare.

Man kan undra var dessa pengar var när Ukraina stod mitt i en förödande ekonomisk kris. Nu när de är i krig anses det uppenbarligen vara väl investerade pengar, till skillnad från när Ukrainas massor drabbades av fattigdom och nöd. Att vapentillverkare i väst gör enorma vinster på detta, är bara grädden på moset.

Vad kommer detta stöd att kunna åstadkomma? Mycket lite. Målet är att förlänga kriget, men till en förödande kostnad. Det kommer såklart inte att vara politiker, journalister och vd:ar i USA eller Västeuropa som drabbas av dessa kostnader, utan de miljoner ukrainare som ser sina hem och sin försörjning förstörd. Det är tydligt att den ryska armén hellre jämnar Ukrainas städer med marken än att låta landet gå med i Nato.

Europeiska arbetare kommer att drabbas genom energipriser som skjuter i höjden. Likaså arbetare och fattiga i Egypten och Libanon, som är storkonsumenter av ryskt och ukrainskt vete. Men detta är, som den amerikanska presidenten Biden och brittiska utrikesministern Liz Truss tydliggjort, "ett pris som är värt att betala". Det är såklart lätt för dem att säga.

För Nato-länderna står en viktig princip på spel: att hålla Ukraina inom sin inflytandesfär och inte tillåta rysk inblandning. Detta knyter de till vackra fraser om suveränitet och självbestämmande. Men bakom detta ligger, som så ofta är fallet, imperialistiska intressen.

De löften man gjort

Konfliktens rötter kan spåras till Sovjetunionens kollaps. Vid den tidpunkten var Warszawa-pakten en kraft i Östeuropa. Pakten hade skapats särskilt för att förhindra att Västtyskland skulle gå med i Nato. Soldater från Sovjetunionen stod utplacerade runt om i Östeuropa – å ena sidan som garanti mot en attack från väst, å andra sidan som ett sätt för statsbyråkratin i Moskva att hålla kontroll över nationerna i Östeuropa.

År 1989 hade emellertid pakten börjat falla samman. Kapitalisterna i väst såg en enorm möjlighet att göra nya vinstgivande investeringar över hela Östeuropa, däribland i Ryssland självt, i takt med att länderna skulle återgå till kapitalismen. De var därför måna om att Sovjetunionens armé inte skulle intervensera för att stoppa processen.

Sovjetunionens statsbyråkrati hade använt sina trupper för att kuva de revolutionära rörelserna i Ungern 1956 och Prag 1968. Vid den tidpunkten var det visserligen politisk revolution

snarare än kapitalismens återupprättande som stod på agendan, men likväl fanns det nu en rädsla bland kapitalistiska politiker för att armén än en gång skulle intervensera. Bland det sovjetiska militära etablissemanget fanns det ett starkt stöd – inte för socialism naturligtvis, utan för den sovjetiska militärens prestige och Warszawapakten.

I väst gjorde man därför en rad löften till Sovjetunionens ledare. Särskilt lovade man att inte utvidga Nato. George Bush den äldre lovade Gorbatsjev 1989 att inte dra nytta av de olika rörelserna i Östeuropa för att skada sovjetiska säkerhetsintressen.² När Tyskland återförenades 1990, blev detta en särskilt känslig fråga.

Den västtyska utrikesministern Genscher höll ett tal där han menade att Nato skulle utesluta "expansion av sitt territorium österut, alltså att närma sig den sovjetiska gränsen". De två tyska republikerna, Sovjetunionen, Frankrike, Storbritannien och USA skrev på ett avtal om tysk återförening som fastställde att det förenade Tyskland visserligen var fria att gå med i Nato, men att inga utländska trupper skulle stationeras i det forna Östtyskland när de sovjetiska trupperna dragit sig tillbaka.

Under processens gång var stormakterna i väst mycket väl medvetna om att Sovjetunionens godkännande villkorades av försäkringar om västmakternas intentioner i relation till de östeuropeiska länderna. Den 9 februari 1990 gav den amerikanske utrikesministern James Baker ett erbjudande till Gorbatsjev som gick ut på att Nato inte skulle expandera en tum österut, om Sovjetunionen godkände att det nya förenade Tyskland gick med i Nato. Dagen därpå lovades Gorbatsjev av den västtyske förbundskanslern Kohl att "Nato inte skulle utvidga sin räckvidd". Löftena fortsatte under hela 1990 och året därpå.

I mars 1991, bara ett par månader före Warszawapakten upplöstes, sade John Major till Gorbatsjev att "Vi talar inte om att stärka Nato", och i fråga om Nato-expansion menade han att "Ingenting sådant kommer att hända". Warszawapakten upplöstes 1 juli 1991.

George Washington University har ett nationellt säkerhetsarkiv som samlat en mängd dokument som visar den diplomatiska aktivitet som syftade till att stilla de sovjetiska ledarnas oro: Nato-expansionen – vad Gorbatsjev hörde. De lämnar inget utrymme för tvivel gällande vad som utlovades vid den tidpunkten. Men löftena bröts bara några få år senare.

Plundringen av Östeuropa

Rysslands oligarki skapades genom att plundra den statliga egendomen, men det dröjde innan den var tillräckligt stark för att göra sig själv gällande. Ekonomin stod i fritt fall och arbetarklassens motstånd hade man ännu inte helt lyckats slå ned. 1990-talets Ryssland blev en lekstuga för de nya oligarkerna och det västerländska finanskapitalet.

President Jeltsin personifierade denna process, genom att luta sig tungt på västmakterna för att vidmakthålla sitt styre. Om Gorbatsjev försökte balansera mellan marknadsreformer och den gamla planekonomin, blev Jeltsin ansiktet utåt för den öppna kontrarevolutionen och marknadsreformerna. Vid kritiska skeden, intervenserade västmakterna för att stärka hans ställning i relation till protesterande arbetare och den flygel av byråkratin som ännu inte helt gått över till kapitalismen.

Till och med när Putin förberedde sig för att ta över efter Jeltsin, lutade han sig på imperialismen i väst och höll offentliga möten med personer som Tony Blair. De hoppades att han skulle bli deras nya bundsförvant i Moskva. Återinförandet av kapitalismen hade fram till denna punkt inneburit att Ryssland underställdes västmakterna.

² Detta är sakligt felaktigt. Det var utrikesministern James Baker som nämnde detta, inte president Bush, som blev mycket irriterad på Baker för detta. Se [Fred Kaplan: "En bro för mycket" – NATO efter muren](#). – Red